

3. Лепейко Т.І. Аналіз сучасних методик прогнозування ймовірності банкрутства підприємства / Т.І. Лепейко, Т.О. Доценко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць, № 1 (10). – 2011. – Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis.64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=jum_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Fkd

*Йона О.О., Вакула А.Ю.,
Одеський національний економічний університет,
м. Київ, Україна*

АГЕНТИ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Показано, що діяльність недержавних структур забезпечення безпеки господарюючих суб'єктів в Україні є достатньо специфічною. На цій основі відмічено, що це потребує визначення та встановлення специфічних чинників, які можуть підвищити ефективність протидії загрозам економічній безпеці. У зазначеному сенсі відзначені специфічні чинники, які підсилюють активізацію загроз економічній безпеці господарюючих суб'єктів.

Сучасний стан економіки багато в чому обумовлений глобальною фінансовою кризою. Проте не всі економічні проблеми є результатом дестабілізуючих дій світових фінансових ринків. Багато питань щодо стану вітчизняної економіки та підприємництва, як її практичної складової, є більш конкретними та мають чітко обумовлені контури. У цьому сенсі слід відзначити, що в умовах регульованого ринку, при постійному вдосконаленні законодавчої бази щодо безпеки підприємництва, систем захисту бізнесу, захисту особи, майнових прав, іншими словами, в реалізації зобов'язань держави відносно принципів завдань забезпечення економічної безпеки фінансово-господарської діяльності, важливу роль відіграють недержавні структури безпеки. Вони не підміняють правоохоронні органи, а тільки їх доповнюють, що зазначено у [1-4] та інших численних літературних джерелах.

Сьогоднішня діяльність недержавних структур забезпечення безпеки господарюючих суб'єктів в Україні є достатньо специфічною, що потребує визначення та встановлення специфічних чинників, які можуть підвищити ефективність протидії загрозам економічній безпеці у сенсі проблеми, яка винесена у заголовок. Тим більш актуальним це питання є ще тому, що у силу специфіки своєї діяльності приватні охоронні організації та їх представники, стали брати активну участь в управлінні безпекою підприємств різних форм власності. Як відмічено у багатьох публікаціях, вони не тільки займаються збором, аналізом і постачанням інформації та даних, що необхідні для ухвалення управлінських рішень, але й приймають на себе функції структур ділової або конкурентної розвідки цих підприємств, безпосередньо беручи участь в розробці та реалізації стратегічних і тактичних рішень та в управлінні ризиками.

Проблема економічної та інформаційної безпеки в цілому давно є предметом дослідження багатьох вчених. Так, ними вже досліджено такі сфери, як принципові питання безпеки систем зв'язку господарюючого суб'єкта; доповнення до державної концепції інформаційної безпеки, яка враховує її аспекти економічної безпеки; напрями розвитку інформаційної безпеки у комп'ютерних системах та мережах підприємств та організацій агропромислового комплексу країни з використанням програмних засобів захисту інформації; питання встановлення ступеня живучості систем моніторингу інформаційного простору стосовно систем критичного застосування, тобто систем забезпечення безпеки; стан перспективного розвитку сучасних напрямів забезпечення безпеки автоматизованих систем, які є невід'ємною частиною багатьох промислових підприємств; наукові задачі щодо синтезу окремих пристроїв та схем їх застосування в комп'ютерних мережах з обмеженим доступом (наприклад, банківських систем); сучасні принципи побудови захищених інтелектуальних мереж, які можуть використовуватися у системах забезпечення економічної безпеки та організація процесу розробки програмного забезпечення для них та ін.

Продовженням та узагальненням зазначеного є визначення та врахування специфічних чинників, які підсилюють активізацію загроз економічній безпеці господарюючих суб'єктів. У вигляді тез це приводиться нижче.

Технології розвитку бізнесу в сучасних умовах господарювання є достатньо складними процедурами. Це пояснюється не тільки процесами, що пов'язані з загальним кризовим станом вітчизняної економіки, зі зростаючими темпами інфляції, низьким курсом національної грошової одиниці та іншими макроекономічними спотвореннями, але й рядом специфічних чинників, які активізують загрози економічній безпеці господарюючих суб'єктів. Якщо коротко, то є 10 таких чинників. До них віднесено: високий рівень монопольного розділення ринку за сферами виробництва, що, по-перше, частково збереглося від колишньої адміністративно-командної системи, по-друге — виникло за роки незалежності; з врахуванням першого чинника, зростання рівня конкурентного протистояння за ринки як з боку вітчизняних, так і зі сторони зарубіжних виробників; постійні спроби кримінальних структур щодо встановлення контролю над рядом секторів економіки, бізнесу та над суб'єктами господарської діяльності; тенденція постійного та значного тиску на суб'єкти підприємницької діяльності з боку державних органів, наприклад, в сферах ліцензування, оподаткування та ін.; з врахуванням четвертого чинника: зростання «криміналізації» бізнесу в плані достатньо частого використання суб'єктами підприємницької діяльності операцій в цілях відмивання «брудних» грошей, вивозу їх за кордон та ін.; наявність у суспільстві ряду соціальних проблем включаючи низький рівень доходів, безробіття та систематичну зміну кадрів на підприємствах та ін.

Зазначені перші 6 проблем знижують ступінь відповідальності за виконувану роботу та збільшують ймовірність схильності співробітників до передачі стороннім суб'єктам конфіденційних відомостей фірми та до інших протизаконних дій. Далі: нестабільність та недосконалість законодавства, яке регулює відношення суб'єктів у сфері підприємництва, що виражається, наприклад, в орієнтації правових норм на боротьбу з наслідками правопорушень, а не з причинами; в невідповідності заповідного збитку і вжитих з цієї причини санкцій; нездорова конкуренція та відсутність єдності дій та взаємної узгодженості різних правоохоронних органів; значна активізація шпигунської та руйнівальної діяльності з боку спеціальних служб зарубіжних країн та, у більшості випадків, великих компаній, які мають достатній досвід в даній сфері діяльності; відносна юність вітчизняного бізнесу і, т.ч., відсутність досвідчених фахівців та недостатній досвід щодо засобів та методів захисту власної економічної безпеки.

Підприємницька діяльність, за своєю суттю, є надзвичайно різносторонньою. Вона пов'язана з вирішенням організаційних питань, правовими та економічними проблемами, технічними аспектами, кадровими і т.д. Особливо ускладнюється управління такою діяльністю, коли фірма є великим, диверсифікованим виробничим підприємством, яке має широкі ділові зв'язки та значну кількість контрагентів: постачальників, кредиторів, позичальників, клієнтів. У таких умовах утримання у своєму складі спеціальної структури забезпечення безпеки є достатньо проблематичним: її співробітники стають достатньо відомими тим же контрагентам та конкурентам і, як правило, ефективність діяльності структури значно знижується, що приводить до зміни кадрового складу [4, 5].

Література

1. Скопа, О. О. Безпека фінансового ринку та фінансової стабільності як суспільне благо [Текст] / О. О. Скопа, О. О. Йона // Вчені записки університету «КРОК». Серія: Економіка. — 2012. — № 32. — Т. 1. — С. 117-122.
2. Йона, О. О. Специфічні чинники активізації загроз економічній безпеці господарюючих суб'єктів [Текст] / О. О. Йона // Технологічний аудит та резерви виробництва. — 2012. — № 4(8). — Т. 6 : Спецвипуск: Том «Наукові підсумки – 2012». — С. 31-32.
3. Йона, О. О. Світові тенденції боротьби з кіберзлочинністю [Текст] / О. О. Йона, Н. Ф. Казакова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. — 2013. — № 15(204). — Ч. 1. — С. 59-62.

4. Petrov, A. Analiza stanu bezpieczeństwa ekonomicznego w sferze nowoczesnej ekonomii i biznesu [Текст] / Anton Petrov, Mikołaj Karpiński, Nadiya Kazakova // Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Finansów i Prawa. — Bielsko-Biala: Wyższa Szkoła Finansów i Prawa. — 2013. — № 4. — S. 27-38.
5. Петров, О. С. Аналіз стану економічної безпеки у сфері економіки та бізнесу [Текст] / О. С. Петров, О. О. Йона // Інформаційна безпека. — 2012. — № 2(8). — С. 7-12.

С.В. Судакова

ПРОГРАМНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВОЇ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ГАЛУЗІ ІКТ

В сучасних умовах господарювання одним з основних завдань системи обліку є забезпечення достовірною інформацією як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів, зацікавлених у ефективній та конкурентоспроможній діяльності господарюючих суб'єктів галузі ІКТ. Форми та обсяги фінансово-бухгалтерських даних повинні бути такими, щоб менеджери могли приймати виважені та своєчасні управлінські рішення щодо розглянутого підприємства. Необхідність оперативного реагування на складну кон'юнктуру ринку і швидко мінливу економічну ситуацію вимагає перебудови внутрішніх операційних процесів підприємств, постановки управлінського обліку та наближення фінансового обліку до міжнародних стандартів, оптимізації процесів управління, які слід автоматизувати.

Автоматизація, комп'ютеризація та програмне забезпечення обліково-аналітичної діяльності підприємства містить у собі значні можливості не тільки в оперативному контролі фінансів, товарів та інших активів та пасивів, а й в сфері їх аналітики. На основі отриманих даних у керівництва підприємства з'являється інструмент імітаційного моделювання, який дозволяє йому прогнозувати наслідки тих чи інших управлінських рішень. У свою чергу, це призводить до зниження ступеня невизначеності в процесі аналізу господарювання, а також удосконалення оперативного і стратегічного планування та управління діяльності підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності [1].

Таким чином, проявляється інноваційна значимість впровадження нових інформаційних технологій в облік та управління галузі ІКТ, що базуються на сучасних програмних продуктах. Відповідно до цього, автоматизована форма ведення обліку на даний час стає найбільш ефективною й оптимальною порівняно з іншими, тому що не тільки відповідає вимогам бухгалтерського обліку, але і дозволяє вирішувати складні господарські завдання, що стоять як перед керівництвом компаній та підрозділів галузі ІКТ, так і їх персоналу [2].

З однієї сторони, для ефективного використання інноваційних інформаційних технологій систему обліку необхідно структурувати з тим, щоб дані заносили в програму один раз із зазначенням всієї необхідної аналітики для подальшої обробки. Дослідження та оптимізація існуючих бізнес-процесів, тобто організаційного устрою процесу виникнення та обліку інформації про діяльність підприємств, дозволяють ефективно використовувати техніко-технологічні досягнення у цьому напрямі.

З іншої сторони, процес впровадження автоматизованих систем – це складний комплекс заходів, який може торкатися як окремої галузі обліку, так і роботи організації в цілому. У зв'язку з цим тільки обґрунтоване впровадження інформаційних технологій буде сприяти не тільки прискоренню виробничих і управлінських процесів, але і збільшенню прибутку, зменшенню витрат, а також слугувати одним з факторів подальшого стійкого у фінансово-економічному відношенні розвитку підприємств та організацій.

Сучасний рівень розвитку виробництва та інших видів діяльності змушує підприємства незалежно від форм власності та видів економічної діяльності застосовувати прикладні пакети бухгалтерських програм. Однією з негативних рис ринку бухгалтерських програм є те, що продавці не адаптують їх під конкретне підприємство. У зв'язку з цим